

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 160 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 80 „		
Pe un pătrar de an 40 „		
Un număr 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 260 Lei.		

Probleme

Asupra tineretului școlar.

O legătură firească de cauzalitate înmulțește problemele sociale, în raport direct cu excepționalitatea vremurilor în cari acestea se desfășură. Dovadă, niciodată ca în marea revoluție franceză, nu s'au dospit mai multe probleme, al căror complex — de altfel — a germinat decorul omului modern, liber și conștient de sine.

Astăzi încă trăim vremuri excepționale. Nu din punct de vedere al preocupărilor sociale, ci din cauza nevoilor economice. Dar, oare aceste „meschine” frământări economice nu sunt rezultatul unei anume mentalități; nu sunt ele — în acelaș timp — cauze generatoare de preocupări de înalt ordin social? Ca ilustrare, legea conversiunii datoriilor agricole (de curând votată la Cameră) prezintă fizionomia unei noi stări economice, dar mai prezintă și o anume etapă în evoluția preocupărilor sociale...

Aceste gânduri mi-au răsărit deunăzi citind un ordin ministerial școlar privitor la „controlarea găzduirii elevelor”. Din comentarea ordinului din chestiune se confirmă însă, în parte măcar și adevărul celor de mai sus.

Este vorba de respectarea art. 170—177 din Regulamentul de funcționare al școalelor secundare și anume:

„a) Să se controleze de aproape gazdele de către directoare și diriginte, cercetându-se în ce mediu trăesc elevele, în ce condiții igienice și morale;

b) Să se noteze constatările făcute în registrul pentru controlarea gazdelor;

c) Să se comunice în conferințele școlare cazurile mai îngrijitoare (probabil îngrijorătoare), cari dau de gândit și să se discute măsurile ce se pot lua;

d) Să se anunțe imediat părinții, dacă se constată, că mediul în care trăesc fiecele lor lasă de dorit, și

e) Să se facă propuneri de către direcțiile școlilor, arătând în ce chip socot, că s'ar putea aduce îmbunătățiri actualei stări de lucruri“.

Neapărat, că problema gazdelor — mai precis problema găzduirii — este în aceeaș măsură importantă, ca și problema necesității internatelor. Și îndeosebi internatele de fete!

În internate se dezvoltă simțul solidarității, al dragostei de muncă prin stimulul provocat de școlarii diligenți; acolo se săvârșesc regulat rugăciuni, ordinea, regularitatea se sădesc în elev; devin pentru el obicinuință și mai târziu element de viață. Câtă vreme însă n'avem internate, să vedem cum controlăm noi viața școlarilor.

Gazdele? Au nesmintit rolul lor în determinarea educației, cum îl au și profesorii — în speță profesoarele și învățătoarele. O gazdă harnică, dedă școlarul la muncă, iar cea leneșă îl dedă la toate relele. Dar asta nu e totul. Problema gazdelor — care trebuie să fie totdeauna înaintea privirilor profesorești — prezintă alte și alte aspecte.

Cunoașteam spre pildă o gazdă — femeie tânără — care trimetea prin mijlocirea găzduitei sale eleve bilețele unui profesor. Cine era necontrolat aici? De bună seamă elevul, căci numai pe elev îl poate cineva controla (și nu pe gazde, cum greșit se exprimă punctul a) din cele mai sus văzute)! Elevul necontrolat; dar cine să-l controleze?!

Deunăzi — întâia zi a Paștilor romano-catolice — o fetiță, care tropăra vesel pe lângă fusta mamei sale, salută voios o profesoară. Eu, din urma lor, aud reflexiunea fetiței de abia 5—7 ani, însoțită de un gest al degetului dus la buze, „cât îs de roșii buzele lu doamna învățătoare“...

Orice stăruință asupra acestora e de prisos. Necesitatea de a se controla gazdele rămâne în picioare, cum rămâne mai ales necesitatea auto controlului. Și apoi mai rămâne ceva și mai important.

Un sever control public. Un control al societății: asupra reclamelor indecente, asupra publicațiilor imorale etc. Căci, dacă o gazdă — unde elevul este și nu este o parte din timpul său liber — îl poate perverti, cum să nu-l strice complect o societate, care furibundă, pare că s'a hotărât să completeze toată împotriva cuviinței și a tot ce este moral?! Ce sunt concursurile de frumsețe alta decât imoralitate ridicată la prestigiu social și uneori național!?

Și în fine presa — care aduce altfel reale servicii națiunii — nu demoralizează și influențează rău — pe școlarii, cari nu sunt împiedecați să vadă zilnic, scrise cu litere de o șchioapă: fraude, crime, tâlhării!?

La trecutul diecezei Caransebeșului.

De: **Dr. Ștefan Pop**

(Continuare)

Moisă Petrovici mitropolitul Belgradului 1716—1726 și respectiv mitropolitul Belgradului-Carlovițului 1726—1710, cum văzurăm mai sus, nu e identic cu Moisă și respectiv Moisă Petrovici episcopul delicvent al Bănățenilor, din 1717 și 1727, pentru că ambii omonimi sunt pomeniți ca arhierii hirotoniți încă înainte de era nemțească. Mitropolitul Beogradului e pomenit și activează în Beograd, în vremece Moisă al Bănățenilor e pomenit și limitat la ținutul Banatului. Ii pere urma în 1727, când cum vom vedea mai jos figurează și operează desclinit, dar paralel și simultan cu mitropolitul său din Beograd-Carloviț, la o instalare de Episcop la Râmnic. Tot așa acționaseră acești doi Moisă Petrovici, și mai înainte în 1721, la o conferință din Timișoara; extrem de iniurioasă ortodoxismului tradițional și regional; conferință pusă la cale de habotnicii iezuiți, tocmai la fel, cum conferințau ei pe acest timp și la Cluj, împotriva românilor uniți⁵⁵⁾.

Mai departe, Moisă Petrovici al Beogradului moare în 1730, pe când omonimul său ierarhul Bănățenilor murise în 1727. Cel puțin la acest dat îi perdem urma istorică⁵⁶⁾. Ierarhul

55) Nilles, o. c. I 443—4.

56) Nu pot afla de ce Eus. Popovici, o. c. în trei rânduri zice, că Moisă episcopul Bănățenilor a decedat în 1733. Nu motivează și nu invoacă document, v. IV, pag. 425; 427; 464; 481 și 463.

Beograd-Carlovițului, apoi era sârb verde, în vremece țizul, conliturghizitorul și compatriotul nostru era român verde; că de nu era conațional cu păreșii săi, negreșit că aceștia necruțatori cum ni se prezintă, îl excepționau și pentru acest defect de mândrie etnică⁵⁷⁾.

Trebue aici să rectificăm o greșală a d-lui I. Boroș!

Preasfinția Sa spune ritos, că deslăudatul literat Nilles ar face din Moisă al Bănățenilor una și aceeași persoană cu Moisă Petrovici mitropolit al Beograd-Carlovițului, care contracaria cu succes bun, încercările catolicilor de a uni pe sârbii din Croația și Slavonia, drept ce fuse muștrat greu prin biletul de mână al împăratului Carol al VI, (III) dat la 19 Septembrie 1727. Nilles absolut nu vizază pe Moisă episcopul Bănățenilor, orică pe alt cineva, când amintește (și aceasta o singură dată numai) de mitropolitul Moisă Petrovici⁵⁸⁾.

Domnul Boroș, apoi la rândul său crede, că Moisă episcopul repudiat la 1717 de poporenia săi, e unul și acelaș obraz, cu Moisă Stanovici, episcopul Vârșățului și Caransebeșului, dintre anii 1722—1726!

Nu e verosimilă aceasta combinație!? Moisă al Bănățenilor, va se zică cu întreg numele **Moisă Petrovici**, (cum mai la vale voi proba) nu e unul cu *Moisă Stanoevici*, căci acesta care e denumit la 8 Aprilie 1722 de împăratul ca *episcop de Vârșăț*, sigur că numai acum în 1722 a fost consecrat întru arhieriu, pe când țizul său era consecrat de atare cum am văzut, încă pe vremea dominațiunii turcești, adică înainte de 1716. Nu se poate admite, că Moisă Stanoevici să fi fost sfințit în 1716 și până în 1722, adică lanț 6 ani să nu fie confirmat de noii săi stăpâni și că în acest interval el să fie fost așa de dorit și tăcut, încât de fel să nu se audă nimic de el, în tot lungul și latul șgomotosului și veselului nostru Banat și că din contră în tacitumitatea aceasta să se menționeze în Vârșăț-Caransebeș nu mai puțin de cât de patru episcop: Știbiță, Ioan Popovicu⁵⁹⁾, Gherasim și Dimitrievici⁶⁰⁾.

(Urmează)

57) Conf. aici pag. 10.

58) Boroș, Unir. I. c. 206. Nilles, I. e. 755.

59) Dr. Gh. Popovicu. Ist. Rom. Bănăț., o. c. 307 (322). (Idem. Uniune, o. c. 229.)

60) Că Moisă Stanoevici e episcop la Vârșăț între 1722—6, pe lângă Popovici și Boroș o mai cred. Nic. Tincu *Velia*. Istoria bis. pol. națională a Românilor etc. Sibiu 1865. pag. 148 și 152. Ioan *Bartolomei*. în „Foaia Diecezană”. Caransebeș nr. 45 ex 1887. *Milleker*, I. c. 90. *Böhm*, o. c. I 414. CăliNDARUL diec. Caransebeș pe 1932, pag. 45. *Pesty*, o. c. I 357 apud *Milleker*. Petru *Bizerea*, în ziarul „Curentul” București 1931 (an. IV). nr. 1352, Duminecă 1 Nov. „Vechimea episcopiei Caransebeșului. Un capitol din istoria bisericească a Banatului” (în foiața de subsol).

Din trecutul nostru.

de: Dr. Dimitrie Cioloca.

Continuăm seria cuvântărilor descoperite de noi în lăsământul literar al zelosului fost protopresbiter Ioan Tomiciu al Caransebeșului. De astădată redăm o Cuvântare „spusă în 25 Febr. 1826, prin Preotul Ioann Popovicu din Mărul, la pierzarea lui Gavrilă Știrban din Bolvașnița“. O redăm cu toate particularitățile ei de limbă. Iat-o:

„Înfricoșăților și înfiorărilor privitori,

Eu socotesc că n'am lipsă a spune vouă, ce rău a făcut nănorocosul omul acesta, carele acuma înaintea ochilor voștri stă spânzurat în furci, căci voi auziți vina lui din sentința lui, și veți fi auzit și din vorba de obște că el așa spurcată inimă au avut, așa netemători de Dumnezeu și de stăpânire au fost, atât pre sine sau zăuitat, cât cu însuș mânele sale și în grădine a ucis, au omorât și au scurtat viața unui om și unchi al său pentru care tâlhărească și spurcată a lui faptă, după legea lui Dumnezeu și a împărăteștii stăpâniri, au trebuit așa să peară. Așa dar vouă cari știți din vina a lui, vouă, căroră văzureți groaznică moartea lui, n'am lipsă a vă spune, nici a vă speria, a vă înfricoșa sau a vă sfătui ca se vă păziți și să vă temeți de a face rău și de călcarea poruncilor lui Dumnezeu.

Dară aș vrea și aș avea lipsă a spune întâmplarea aceasta la mulți, carii n'au văzut, nici a auzit de vina nănorocosului acesta, adecă la gloatele voastre la vecinii voștri și la neamurile și cunoșcuții voștrii și la alți mulți carii nu sânt aici; lor aș spune, aș povesti, iaș înfricoșa și iaș sfătui, ca să se ferească de ucideri, de prea curvii, de tâlhării și furțișaguri, de minciuni și strâmbătăți, și cu un cuvânt, de toate realele; și să moară cum au lăsat Dumnezeu, iară nu, de ștreang, de sabie, sau de altă moarte înfricoșată. Însă eu unul, aceasta nu pot face, fără numai în satul meu; la poporeanii miei și la ceii ce viețuiesc cu dânsii pot, și voi face; dar voi înfricoșăților și jalnicilor privitori puteți și sântefi datori a face și a povesti ca se să audă în toate părțile pedeapsa uciderii acestuia, căci pentru aceia să face pedeapsa făcătorilor de reale așa a Evei și în priveala a multora, pentru ca se se învețe și alții să nu facă reale și să nu vină și ei la așa groaznică moarte.

Drept aceaia, vă rog și vă sfătuiesc cu numele lui Dumnezeu, și cu pofța mai marilor și a părinților voștrii, vă sfătuesc, ca nu numai voi luând pildă și ogîndă dela întâmplarea aceasta singurii să vă păziți de toate relele, ci și mergând acas, pre cale cu cine ve veți întâlni, în căși unde veți intra, prin cale pre unde veți umbla, iară mai vărtos în casele voastre, gloatelor voastre, vecinilor și împreună locuitorilor voștri povestiți și spuneți cu toată puterea cuvântului și cu toată înfricoșarea închipuirii în mintea și inima lor, grozăvia morții a acestui nenorocos bălat, după cum ați văzut, și faceți pre ei să se cutremure și se se înfricoșeze, ca se nu mai vină cineva aicea; cu un cuvânt, faceți-o creștinilor! Faceți deacă puteți se nu fie întră creștinii cei botezați iară oamenii cei ce sânt răscumpărați cu sângele Dlui nostru Iisus

Christos, se nu fie spânzurători pre lângă drumuri. Ajungând morminții noștrii, spânzurătorile, sunt creștinilor ocară, iar nu cinste. Lângă aceaia bine veți face, deacă veți ruga pre Dumnezeu, ca acestui nenorocos să-i fie milostiv, și se ierte greșalele lui.“

Părintelui Gheorghe Tătucu.

— Cu ocazia prânzului regal. —

Bătrân preot moșnege! cu grabă spre mormânt
Te poartă mereu pașii In clipă de avânt
Pribeagul gând mă poartă să te slăvesc pe tine,
Bătrân părinte Gheorghe, în stihuri și în rime . . .

Pribeagul gând tot fuge spre anii dinapoi,
De când se închegase iubirea'ntră noi doi.

Erai în plinul vieții... In era austro-ungară
Cuvântul tău de flăcări în suflete cu pară
Făcea intins să ardă simfirea românească
In piepturi bănățene din țara ungurească.
Sunt mulți, cari îți călcără al casei darnic prag;
E lung al lor pomelnic și-al faptelor șirag.
Țin minte ca acuma. Eră în miez de vară.
Pe drumul Iablanitei în pâlcuri se'nșirară
Plugari de-al noști s'asculte pe Goldiș, Cicio Pop
Bontescu, Vlad și Sârbu, cu-al vorbelor popot...
Și ce sârbători atunci! Ce mare gălăgie!
Ce gânduri sburătoare spre-o Daco-România!

Pribeagul gând tot fuge spre anii dinapoi,
Pe când ne încercase durerea pe-amândoi.

Destinu-urcea în taină o clipă mare sfântă;
Dela popimea noastră cereu jertfe și luptă.

Cum te prinsese vestea pe tine în Regat,
Târziu aflasem vestea... Și tot te-am așteptat
S'aud bătrâni-ți pași pâlăpăind în urmă
Prin ganguri de temniță în înmulțita turmă,
Ce tot roia'n temniță cu scrâșnet infernal,
Când se'ncepuse-atuncea războiul mondial . . .

O vreme'ndelungată n'am mai auzit de tine.
Noi am rămas cu turma. Prin țările străine
Pornit-a tinerimea sub steag austro-ungar
Să plângă, lupte, piară, în suflet cu amar
Pentru streine neamuri, streinul ideal.
In hainele cernite, eu, preot militar,
Cu cei mulți împărțit-am al clipei greu amar.
Tu'ncet hai! hai! purces-ai pe drum de pribegie
Primindu-te regatul și dându-ți parohie.
Și ce vârtej de gânduri se'nvolbură în tine,
Lăsându-ți mama soacră și casa în ruine . . .

Și când în locul țării, râvnită-atât de tine
A mai rămas Moldova, în flăcări și ruine,
Cu ce dureri în suflet, cu alți mulți în șirag,
V'ași despărțit cu lacrimi de-al țării voastre prag
Atât mai rămăsese din ce trăia în tine,
Un colț de țărișoară și-un moș prin țări streine.
Și cum gemea, ardea credința tare, vie,
Cu mucenici fără număr plângea o Dinastie.

*Pribeagul gând tot fugе spre ani, mereu'napoi
De când ne amеtise mărirea pe-amândoi.*

*Și când aduse Domnul și ceasul cel de slavă,
Te-ai avântat amice cu prea febrilă grabă,
— Cu'nșăngeratul suflet, cu dragoste de neam —
Te prinse'n ghiara crudă al politicei val!
Și jertfe de pe vremuri din țara ungurească
Le-a răsplătit Bănatul în țara românească;
Ales ai fost adesea la Cameră, Senat,
Ți-a răsplătit cu plinul iubitul tău Banat.*

*Dar, dacă-o zi mare trăiși în viața ta,
Vre'o dreaptă răsplătire vei fi avut cândva,
Să știi, că-atunci avut-ai, modest preot de sat
Când regele la masă pe tine te-a chemat.
Când prinsu-ți-a pe pieptu-ți medaila scripitoare
Vei fi simțit în pieptu-ți emoții scumpe, rare...*

*Erai pribeag pe vremuri și tu și Dinastia;
Acum prânzești cu'n Rege, când mare-i România.*

1932

Josif Delaglob

Ce este un concordat cu Vaticanul?

de Isaia Suru.

Papii însă, știind foarte bine că ce soartă au concordatele și având în vedere avantajile dobândite prin ele, caută, ca concordatele să fie încheiate într'u toate după formalitățile tratatelor internaționale³⁹⁾, în speranța, că doar îi vor putea da concordatului o putere mai mare decât a unei simple legi de Stat. În trecut formalitățile n'au fost deloc precise. Așa, ori fiecare parte contractantă își publică separat, partea lui, ca cel dela Worms, ori numai papa îl publică, acel cu țara nemțească din 1447, (prin trei bule și un breve) ori înfine, ambele părți publică textul concordatului întreg — cum se face astăzi — după ce a fost ratificat de Stat și imputernicit de papă. Să nu trecem cu vederea să amintim că papilor le place să creadă că sunt subiect de drept internațional în virtutea căruia se cred îndreptățiți a încheia tratatul internațional. Dar și aceasta e o reminiscență din epoca de glorie, a scaunului roman, căci dacă raporturile dintre Vatican și State, respective dintre Biserica catolică și State s'a rezolvit și se mai rezolvă încă ca și „chestiunile de drept, propriu zise, fie prin intermediarul reprezentanților... fie prin mijlocirea felurilor acelea de tratate numite concordate“⁴⁰⁾, aceasta, fiindcă el a desvoltat în trecut o influență foarte puternică grație celor două puteri⁴¹⁾.

39) Analogia merge până într'atât încât și redactarea actului se face ca și al tratatelor internaționale.

40) și 41) R. Piedelievre. Precis. de Droit public ou Droit des gens p. 539 papa până la 1870 a fost șeful statului pontifical și șeful Bisericii catolice. Această dublă calitate i-a permis ca în exerciciul atributelor ce decurg dintr'o calitate să se folosească și de atributurile celeilalte calități.

3) Istoricul concordatelor.

„Historia est magistra vitae“

Când este vorba de a vedea concordatele în adevărata lor lumină necesitatea unei priviri istorice, nu este de puțină însemnătate. Ea ne edifică pe deplin asupra drumului parcurs în trecut de concordate, ca apoi să ne putem da seama care va fi soarta celor de azi, și pe deasupra ne va arunca și o rază de lumină asupra adevăratei lor valori.

Istoricul concordatelor s'ar putea împărți în trei perioade; întâia dela început și până la 1516 când istoria concordatelor, prin concordatul francez, întră într'o nouă fază și apoi a doua până la 1801 când prin concordatul lui Napoleon fiind „concordatul-tip“ pentru toate concordatele ulterioare, adică a celor din epoca noastră.

Când începe epoca concordatelor? În cece privește începerea acestei epoci, unii o duc până pe timpul Carolingienilor¹⁾. Așa avem sub domnia lui Carol Martel, Pepin, Carol cel Mare, Otto I și Otto III; aceste concordate se ocupă de donațiunile făcute de ei, papilor și de concesiunile papilor făcute împăraților cu privire la alegerea papilor, episcopilor și a abaților²⁾. Prin aceasta se dădu posibilitate împăraților de a se amesteca în alegerea episcopilor și abaților, amestec care nu putea să-l admită papa Grigore VII, ca ceva incompatibil cu planul de realizare a unei monarhii universale, sub șefia lui. Dar, voind a-l delătura, se lovește de rezistența împăratului Henric al IV-lea și astfel începe lupta pentru investitură, ce are ca rezultat, concordatul dela Worms.

(Urmează)

Ce-i lipsește omului modern?

„Și văzând pre mulți din farisei și din saducheii venind către botezul lui, a zis lor: pui de năpârci“.

a) Sufletul omului modern e intoxicat: nu știe să creadă cu tărie. Reformațiunea a sguduit unitatea creștinismului în Apus și pe urmele lui s'au ivit sute și sute de secte religioase. S'au ivit criticii. Critica lor a fost pe plac și „lumea cultă“ s'a înstrăinat de creștinismul istoric. Față de acestea însă, adevărul, calea și viața au rămas cele vechi și toți simțim trebuința să ne apropiem de Dumnezeu. Așa ai fost dela început, că în conștiința-ți ai aflat pe Dumnezeu. Așa în vechime ca și acum. L-au negat și în trecut, îl neagă și azi.

1) După Dictionaire de Theologie Catholique E. Amann t. III. c. 729.

2) După E. Amann o. c. col. 729.

Felul tăgăduirii e altul și altul, chestiunea e aceeași: același chin învechit, aceeași neputință cronică. Au zis: nu este Dumnezeu, dar tu îl vezi, îl simți și îl dorești. Tu porți în tine o lume fără de sfârșit, porți cele mai isbitoare realități: conștiința ta, eul tău neîmpărțit, porți valori, cări formează axa lumii din lăuntru tău și prin acestea te înalți deasupra materiei și tu neîmpărțitul contemplator, înălțat peste timp și peste spațiu, stăpânești lumea. Pretutindeni o calci, te simți mai presus de dânsa, fiindcă ești. Mergi, înaintează mereu... Aceasta înseamnă viață sufletească, viață dumnezească, înseamnă ființarea ta. De ce să întrebi tu pe alții, ce este în tine, când însuți vezi, că tu ești plin de nemărginire și de veșnicie, adevărat de duh?! Adoră în tine pe Dumnezeuul tău, cauza primordială, susținătorul și scopul tuturor; grăbește la El, dorește-l. El te așteaptă și tu nu poți fi fără El.

b) Tu trăiești în lume. Tu ești un val din fluviul istoriei. În curentul acestei istorii primești și te bucuri de bogățiile tale. Tot aici vine și Dumnezeu către tine. Precum l-ai aflat în tine, așa-l vei găsi în viața omenească, ca pe unul, care lărgeste, nobilitează și înalță orizontul religios al conștiinței tale și ți se descoperă în fapte. Desbrăcându-te de tine însuți ca să ieși în lume, vei afla pe Dumnezeu întru Christos. De ce întru Christos? Pentru că el a venit și a intrat în lume având în stemă insigniile puterii sale dumnezeiești. A venit și a luat cu sine pe cei ce cred întru dânsul, pe cei ce au viețuit și au murit pentru dânsul, pe cei chemați de pe țărmul lacului Ghenizaret, cari au fost unși cu rășină și aprinși în grădinile palatelor neroniane și cari au luat cu sine mulțimea împărăției, iar în lume au plantat smeritul și dulcele creștinism. Cuvântul de odinioară s'a împlinit: „eu am biruit lumea“. De bună seamă nu rabinerul, nu înțeleptul din Nazaret, ci Dumnezeu — Omul cel adorat. Nu omul, cel din trecut, de odinioară, ci Cel ce acum și pururea și veșnic viează. Eu viață am venit să dau, eu am adus credința, nădejde... valoare, tărie, ideal, abnegație... Cât de mult țin eu să iubesc pe acest Christos.

c) Credința trebuie trăită. Și încă practică. Sub conducerea Evangheliei și a Tradiției istorice, pe care o avem în viața creștinismului, gustăm din izvoarele, din apele, din fermecătoarele motive ale vieții. Aici găsim comunitățile bisericesti, aceste rezervoare și vistierii ale vieții întru Christos. Christos-Dumnezeul din Evanghelie își imprimă învățătura în conștiința comunității. Ambele sunt necesare: Evanghelia

și Biserica, ce se tâlcuiește, că Evanghelia trebuie s'o trăim în legăturile comunității. Religia, ca toate problemele mari, e socială dela a—b—c până la sfinți. Porunca fundamentală a creștinismului este, ca voințele noastre să se identifice cu voința lui Dumnezeu și între oaltă, pentru dobândirea și stăpânirea adevăratei vieți. Suntem dator să ne folosim de bogățiile și mijloacele acestei comunități sfinte, considerându-le drept izvoare indispensabile pentru viața religioasă. Duhul sfânt și acum și mai înainte și pururea viează în Biserică dezvoltând o minunată viață sufletească. Viața din trecutul Bisericii e o bogăție, o comoară neprețuită, pe care noi o smulgem și o întrebuițăm pentru lărgirea vieții din prezent. Câtă bogăție avem în duhul, de care au fost pătrunși sfinții, în inimă și în evlavie inspirată a vechilor cântări. Noi căutăm pe Dumnezeu, pe Iisus, adevărul și viața în viața trecutului tot așa ca și în inspirațiile subiective sfinte. Sufletul nostru trebuie să fie și să viețuiască împreună cu sfinții, cu tradiționala și sfânta comunitate. Cu cât ni-e mai adâncă viața internă, cu atât se încadrează mai armonios în legăturile externe cu sufletele bune și sfinte. Trebuie să aibă o organizație istorică și socială, ceea ce este mai adânc și mai sublim. Pentru aceasta vrem să-mi am credința și viața în Biserică și să văd înfrânsa nu numai dreptul și legea, ci și această bogăție a vieții lăuntrice. Doamne, față de aceasta nimeni nu poate să aibă obiceiuri și astfel e înlesnită supunerea față de autoritate.

d) Învățăm să despărțim forma epocelor de dezvoltare de către cuprins, ca păstăiele și pleava de bobul auriu. Schimbările istorice, ritul, obiceiurile, părerile la modă și în Biserică și apoi ieșite din modă, nu ne isbesc; gândul lui Christos și harul lui Christos însă le prelucrează după nivelul culturii noastre. Fără Dumnezeu morala noastră e un sistem fără cap și fără inimă, iar dumnezeescul ni se prezintă așa de impetuos întru Christos... și Christos ne prezintă viața într-o frumusețe așa de vrednică să fie iubită. El deschide toate perspectivele progresului și biruinței și atunci de ce l-am părăsi pe El pentru păcatele și pentru înțelegerile greșite ale veacurilor din creștinism?! Bucurați-vă, că am trecut peste slăbiciunile trecutului, dar nu lăpădați tezaurul tradiției. Cugetarea omenească tot mereu se dezvoltă, dar dezvoltarea nu înseamnă desmințirea celei vechi. Dacă scoarța se uscă, nu înseamnă rătăcirea plantei, ci e consecința vieții din plantă. Iar în dezvoltarea sufletului sunt

atâtea și atâtea scoarțe și frunzișuri. Noi să respectăm și una și alta și să iubim viața cea întru Christos frumoasă.

e) Să nu ai îndoeli. „Îndoelile ce ne copleșesc sunt trădătoare și ne fură bunurile, pe cari le-ur fi putut dobândi tocmai prin teama de a nu le pierde“. Tu să vezi și să privești. Realitatea, tăria, frumusețea dă existenței cuprins. Acestea-ți trebuie și ție: tăria și bucuria. Adevărat, real, tare e ceea ce-ți dă viață frumoasă și tare; iar ceea ce te ofilește, nu e adevăr, nu e existență. De vei fi materialist, te pierzi în pesimism... Dacă-ți lipsește credința într-o viață spirituală, te copleșește iraționalismul, îndoelile. Tot așa, dacă simți că ești neputincios și nu crezi în puterea creatoare, fericitoare, te pierzi. Ce să-ți zic? Imbrățișează pe Dumnezeu, pe Christos, ceata sfinților și vei lua putere. Ține contact cu ei, roagă-te, zi: Doamne, sufletul meu privește în lumea duhovnicească, care se întinde peste spațiu și peste veacuri în nemărginire. Tu ești acesta! Nu filozofez; mă închin; te îmbrățișez pe tine, izvorul și taina tuturor puterilor. Tu ești aproape de mine, ești la mine, ești întru mine. O, stupidă și nemintoasă de conștiință, care nu știi să te încopeii în Dumnezeu, nu te încopeii chiar azi, fără amânare, acum, când te chiamă, te mână, te îndeamnă, când îți zice: cel ce mă iubește pe mine, îl va iubi Tatăl meu și vom merge la dânsul și la dânsul vom locui.

Prohászka Ottokár, traducere de Pr. F. Codreanu.

ȘTIRI

Locale.

Duminecă, 3 I. c., în catedrala noastră, după oficierea vecerniei, în cadrul conferințelor cu caracter religios, aranjate de „Societatea femeilor ortodoxe-române“ din Loc, a conferențiat părintele profesor *Gheorghe Noaghea*, vorbind despre „Stănta Cruce“, serbându-se în Duminecă a III. amintirea înălțării Sfintei Cruci!

Conferențiarul a vorbit despre însemnătatea sfintei Cruci, carea în urma răstignirii Mântuitorului pe ea, a devenit cel mai scump odor al creștinismului adevărat. A arătat cum s'a găsit lemnul Sfintei Cruci, de către Elena, mama împăratului Constantin, insistând asupra răpirii Sfintei Cruci de către Cosroes III. (614) dela Heracle și reînălțarea și înălțarea ei la Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim în 14 Sept. 629.

Termina arătând însemnătatea Sfintei Cruci atât de bine învederată în Svecilna de Mercuri din Postul Mare:

„Crucea este păzitoare a toată lumea, crucea podoaba bisericii, crucea stăpâna împăraților, crucea

întărirea credincioșilor, crucea mărirea ingerilor și dracilor rană“.

După terminarea conferinței, care a impresionat adânc, „*Corul Catedral*“, de sub conducerea d-lui prof. *C. Vladu*, a executat „*Psalm 100*“ de *Mandicevsky*, înălțând sârbătoreasca atmosfera, în care se desfășoară laudabila muncă depusă de cei, cari dau concursul lor binevoitor, „*Societății femeilor ort. rom.*“

Culturale. Duminecă în 3 cor., s'a convocat Adunarea generală a Casei culturale și a Casinei române din Loc. Intelectualii orașului nostru se ocupă cu zidirea unei Case culturale, dar în împrejurările de azi, neavând capitalul suficient, deocamdată se abțin de la începerea zidirii sau cumpărării unei case.

După aceasta s'a făcut darea de seamă despre gestiunea Casinei române, care împlinește anul acesta 60 ani de existență. Dnul profesor Nicolae Tomici, secretarul ei, a arătat un început de istoric al Casinei, și rolul ei în trecutul nostru. S'a hotărât, ca în toamnă, să se serbeze aniversarea de 60 ani, făcându-se un istoric al Casinei.

Convocare. Domnii membri ai despărțământului Caransebeș al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român „*Astra*“, sunt convocați în baza adresei Comitetului Central No. 782/1932 din 25 Februarie 1932 în adunarea generală anuală pentru ziua de 17 Aprilie 1932 orele 10 a. m. în sala profesorală a liceului „*Traian Doda*“ cu ordinea de zi stabilită în art. 14 al Regulamentului. Prezidiul Despărțământului.

CONCURSE.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistoriu Diecezan ddto 15 Maiu 1929 Nr. 2360 B. ex 1929 se escrie concurs pentru îndeplinirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul Stefan Sperchez, la parohia de clasa primă din Petrovasila (Vladimirova) cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „*Foaia Diecezană*“.

Emolumentele:

1. A treia parte din sesiunea parohială de 34 jug. cat.
2. A treia parte din venitele stolare uzitate.
3. A treia parte din birul parohial uzitat.

De locuință să va îngriji capelanul ales, iar darea după pământul cel folosește, o plătește capelanul ales.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela Prea Sfințitul Domn Episcop Dr. Iosif Tr. Badescu, fără de care act nu vor putea fi luați în candidare, amăsurat ordinului Consistorial ddto 19 Februarie 1931, Nr. 1022 B. ex. 1931.

Cererile de concurs — adresate comitetului parohial — le vor înalța recurenții Prea On. Domn protopresbiter Ioan Murgu în Banatsko-Novoselo-Satul-nou Jugoslavia Bănat, având recurenții să se prezinte cu prealabila încuviințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual — în vre-o Duminecă sau sârbătoare în sf. biserică din Petrovasila spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, dară nici de cum în ziua alegerii.

Petrovasila, din ședința comitetului parohial ținută la 1 Decemvrie 1931.

Nicolae Meda m. p. vice preș. com. par. 3—3
Nicolae Șofariu m. p. not. com. par.
 În conțelegere cu mine: *Ioan Murgu* protopresb. tractual.

Pentru îndeplinirea postului de paroh — în urma decedatului preot Ioan Miclea — la parohia de clasa a II-a din Târnova, protopresbiteratul Bocșa-Montană, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foia Diecezană” cu următoarele

Emolumente :

1. 45 jughere cat. sesie parohială după care alesul preot este obligat a solvi toate dările către stat și comună.
2. Birul parohial și ștola uzitată de aici.
3. Ne fiind casă parohială, nou alesul preot să va înțalege cu preotul de aici, spre a căpăta cuartir la el, pe lângă o taxă oarecare.

Doritorii de a ocupa acest post, vor înainta petițiunea adresată Consiliului parohial din Târnova, Prea Onoratului Oficiu Protopresbiteral din Bocșa-Montană, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică, pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, dar nu în ziua de alegere.

Recurenții vor avea și încuviințarea Prea Sfinției Sale Domnului Episcop și a Prea Onoratului Protopresbiter tractual.

Târnova, din ședința Consiliului parohial, ținută în 28 Februarie 1932.

Ioan Turnea

preș. cons. paroh

2-3

Coriolan Aldan

not. cons. parohial

În conțelegere cu mine: *Petru Ieremia* Adm. ppresb.

„BANCA BANATULUI“

Institut de credit și comerț, societate pe acțiuni în Caransebeș

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și comerț „Banca Banatului” societate pe acții în Caransebeș, se invită la

a XII-a Adunare generală ordinară,

care se va ține **Luni în 25 Aprilie 1932 la 11 ore a. m.** în localul institutului, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul Consiliului de Administrație și al Comisiei de cenzori.
3. Prezentarea și aprobarea bilanțului pe anul 1931, distribuirea profitului curat și darea absolutoriului pentru gestiunea anului 1931.
4. Propuneri în sensul statutelor.
5. Alegerea Comisiei de Cenzori în sensul Art. 36 din statute.

Caransebeș, la 3 Aprilie 1932.

Consiliul de Administrație.

N. B. Pentru participarea cu drept de vot la adunarea generală, domnii acționari sunt rugați în sensul art. 21 din statute a depune acțiunile ce posed și dovezile de plenipotențe cu 3 zile înainte de adunarea generală la casieria institutului.

Corpul Portăreilor, Tribunalul Caransebeș.

Nr. 851 Port. 1931.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeș în baza art. 102 din legea LX. din 1881 și în baza art. 19 din legea 1908 prin aceasta public, că în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 6652/1931 efectuându-se execuțiunea la 18 Decembrie 1931 în favorul următorului Vasilie Loichița din Caransebeș reprez. prin avocatul Dr. Gheorghe Ianculoviciu domiciliat în Caransebeș pentru suma de 48.000 Lei — bani capital și acces. mobilele sechestrate și supra-sechestrate cari s'au prețuit în 69.749 Lei — bani și anume: Diferite mobile de casă și scule pentru lăcătușerie se vor vinde prin licitație publică. Deci în

urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeș de sub Nr. 6714/1931 G. pentru încasarea creanței de 48.000 Lei — bani capital cu 10% interese din 12 Octomvrie 1931 și spesele de 8948 Lei — bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație pe ziua de **15 Aprilie 1932 la orele 11 a. m. în comuna Caransebeș la locuința următorului** și toți aceia, cari au voie a cumpăra, sunt invitați cu acea observare, că mobilele menționate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX. din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitației s'au mai sechestrat și înainte și după această fixare de licitație și din partea altor creditori și aceștia au drepturi câștigate de acoperire asupra licitației în baza art. 120 a legii LX din 1881 deci se va efectua și în favorul acestora Caransebeș, la 28 Martie 1932. Șef portărel, **Bacarov**.

AVIZ.

Subsemnatele instituite, din ședința lor comună, prin aceasta aduc la cunoștința Onoratului Public interesat, că dobânda după sumele aflate ca depuneri spre fructificare este redusă cu 2%.

„Banca Poporală” s. p. a.

„Banca Banatului” s. a.

„Banca Graniței” s. a. „Prima Cassă de Păstrare” s. p. a.

Nr. 146/1932 not. public.

Licitațiune.

În baza cererii făcută în procesul verbal dresat astăzi sub numărul de mai sus aduc la cunoștință publică, că în ziua de **11 Maiu 1932, ora 11 a. m.** se vor vinde la licitație publică 48 patruzeți și opt bucăți acțiuni cu No. 3145-3184, 19549-19556 de ale Băncii Poporale, institut de credit și economii s. p. a. din Caransebeș a 500 lei, în valoare nominală de 24.000 lei; 195 unasutânouăzeci și cinci bucăți acțiuni cu No. 35332-35334, 35570-35471, 14697-14756, 72666-72675, 158571-158690 de ale Băncii Centrale pentru industrie și comerț s. p. a. din Cluj a 250 lei, în valoare nominală de 48.750 lei; 2 două bucăți acții cu No. 87-88 de ale băncii Prima Bancă Grănicerească s. a. din Caransebeș a 500 lei în valoarea nominală de 1000 lei; 40 patruzeți acții cu No. 13476-13500, 399-413 de ale băncii Prima Cassă de păstrare s. p. a. din Caransebeș a 100 lei, în valoare nominală de 4000 lei; 15 cincisprezece acții cu No. 205486-205500 de ale băncii Societatea Națională de credit Industrial, societate anonimă din București a 1000 lei în valoare nominală de 15000 lei și 4 patru bucăți acții cu No. 9984-9987 de ale Băncilor Bănățene Unite s. p. a. din Timișoara, a 1000 lei, în valoare nominală de 4000 cu prețul de strigare arătat ca nominal după fiecare grup de acțiuni și cu observarea, că vânzarea se va face și sub acest preț de strigare.

Vânzarea se face pentru încasarea pretenziunii Băncilor Bănățene Unite s. p. a. Sucursala din Caransebeș în suma de 55.000 Lei și acces.

Reflecții sunt obligați a depune ca vadiu 10 procente din prețul de strigare la începerea licitației.

Cumpărătorul este obligat a achita imediat prețul eșit la licitație, în caz contrar se exclude dela licitația nouă, ce va avea loc imediat, pierzând acest licitant vadiul depus.

Cumpărătorul este obligat a achita și impozitul proporțional după prețului eșit la licitație.

Licitația se va ține în localul băncii „Băncile Bănățene Unite” sucursala din Caransebeș, în ziua de 11 Maiu anul 1932, ora 11 înainte de amiază.

Caransebeș, la 5 Aprilie 1932.

Gheorghe Repede notar public.

„BANCA POPORALĂ“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII CA SOCIETATE PE ACȚII ÎN CARANSEBEȘ.

Filiale: Bozovici, Teregova, Mehadia și Buziaș.

Telefon Nr. 43.

Expozituri: Eșelnița și Sacul.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului „BANCA POPORALĂ“ din Caransebeș sunt invitați la a

XXV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Caransebeș la 21 Aprilie 1932 la 12 ore a. m. în localitățile institutului.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale, designarea notarului și a doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
2. Bilanțul anual. Raportul Consiliului de administrație și al Consiliului de cenzori. Darea absolutului pe anul 1931.
3. Distribuirea beneficiului net.
4. Alegerea a 3 membri în Consiliul de administrație cu mandat de 6 ani, posturi devenite vacante prin expirarea mandatelor.
5. Alegerea Consiliului de cenzori cu mandat de 3 ani.
6. Propuneri în sensul statutelor.

Caransebeș, la 6 Aprilie 1932.

Consiliul de Administrație.

N. B. Domnii acționari, care voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați în sensul statutelor a-și depune acțiunile în Caransebeș la Institutul nostru ori la filialele din Bozovici, Teregova, Mehadia, Buziaș, Eșelnița și Sacul, afară de acestea la institutele care sunt membre ale însoțirii „Solidaritatea“.

ACTIVA			CONTUL BILANȚ LA 31 DECEMBRIE 1931			PASIVA		
Casa în numerar	869.363		Capital societar		10,000.000			
Bon în giro-conto la Banca Națională a României	19.948	889.311	Fond de rezervă	3,100.000				
Cambii de bancă	42,340.826		Fond pentru creanțe dubioase	800.000				
Cambii cu acop. hipotecară	30,530.631		Fond de penzie	850.000	4,750.000			
Imprumuturi de Cont-Curent cu acoperire	3,388.376	76,259.833	Depuneri spre fructificare	52,393.397				
Efecte publice și acțiuni	1,000.000		Depuneri în Cont-Curent	656.168	53,049.565			
Efectele fondului de penzie	750.000	1,750.000	Cambii reescontate la Banca Națională a României și la „Albina“	9,094.545				
Casa institutului (Piața Grânelor)	380.000		Credit pe depozit la Banca Naț. a Rom.	322.000				
Casele institutului filiala Bozovici	760.000		Cont-Curent la Bănci	927.465	10,344.010			
Casa institutului filiala Eșelnița	38.000		Dividende nereclamate		238.325			
Vila „Dora“ din Băile-Herculane	1,140.000		Deverși creditor		1,054.218			
Imobile de vânzare	1,000.000	3.318.000	Dobânzi cuvenite anului 1932		1,323.660			
Aranjament		2	Beneficiul transpus din 1930	56.687				
			Beneficiul net al anului 1931	1,400.681	1,457.368			
		82,217.146						82,217.146

DEBIT			CONTUL PROFIT ȘI PERDERE			CREDIT		
Dobânzi la depuneri spre fructificare	4,527.516		Beneficiul transpus din 1930		55.687			
Dobânzi la reescont	668.582	5,196.098	Dobânzi dela imprumuturi și comisioane	8,848.245				
Salare și indemnizație de cvartir		1,628.412	Venite dela efecte publice și acțiuni	109.145				
Chirie	119.800		Venite dela imobile	464.388	9,421.778			
Registre, imprimate și spese de birou	161.569	281.369						
Impozite către stat și comună		793.218						
Amortizări din imobile		122.000						
Beneficiul transpus din 1930	56.687							
Beneficiul net al anului 1931	1,400.681	1,457.368						
		9,478.465						9,478.465

Caransebeș, la 31 Decembrie 1931.

Pentru contabilitate:

I. Tătaru m. p.
Director general.Constantin Călțiu m. p.
Director, expert contabil.**CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:**

Andrei Ghidiu m. p. președinte Dr. Petru Barbu m. p. v.-președinte Aureliu Spătan m. p. Aurel Moaca m. p.
Alexandru Bona m. p. Ioan Geția m. p. Gheorghe Noaghea m. p. Iancu Bacila m. p. Ilie Socaciu m. p.
Subsemnatul Consiliu de Cenzori am examinat și revidat conturile prezinte și le-am aflat în deplină ordine și în consonanță cu registrele institutului.

Caransebeș, la 6 Aprilie 1932.

Romul G. Ancușa m. p. președinte. Romulus Boldea m. p. Nicolae Ivanescu m. p. Ioan Popoviciu m. p. Dumitru Rădac m. p. expert contabil.